

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
§§ 69-88

Sammanträde i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri

Datum 2015-11-24

Tid 14.00–17.15

Plats Södertörnssalen, Landstingshuset, Hantverkargatan 45

<i>Ledamöter</i>	(L)	Jessica Ericsson	Ordförande
	(M)	Cecilia Löfgreen	1:e vice ordförande
	(MP)	Karin Michal	2:e vice ordförande
	(M)	Antonia Jaksic	
	(M)	Delmon Haffo	
	(M)	Mahnaz Johansson	
	(S)	Alfonso Morales	
	(S)	Johanna Garefelt	
	(S)	Swapna Sharma	
	(S)	Lars Grönwall	
	(V)	Birigitta Sevefjord	

<i>Ersättare</i>	(M)	Helene Skantze	Tjänstgörande
	(L)	Margot Hedlin	Tjänstgörande

Övriga Conny Gabrielsson, Birger Forsberg, Magnus Thyberg, Märten Skogman, Jenny Sydhoff, Anna Stenseth, Kaj Forslund, Anna Thurang, Märten Wallenström och Leila Koivumäki

Justeras Jessica Ericsson (FP) Karin Michal (MP)

Vid protokollet Leila Koivumäki

§ 69 Val av justerare

Ordförande Jessica Ericsson (FP) och Karin Michal, 2:e vice ordförande (MP) utses att justera protokollet.

§ 70 Godkännande av dagordning

Programberedningen godkänner dagordningen. Tillägg under övriga frågor: Förfrågan från Katarina Winter.

§ 71 Föregående protokoll

Protokoll från programberedningen för folkhälsa och psykiatri 151023 anmäls och läggs till handlingarna.

§ 72 Sammanträdestider för programberedning folkhälsa och psykiatri HSN 1501-0014

Ärendebeskrivning

Förslag till sammanträdestider för programberedning folkhälsa och psykiatri 2016.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-11-04

Beslut

Programberedning folkhälsa och psykiatri beslutar

att fastställa följande dagar för sina sammanträden 2016, med klockan 14.00 som starttid för sammanträdena om inget annat anges

Torsdagen den 18 februari
Torsdagen den 14 april
Torsdagen den 19 maj
Måndagen den 13 juni (klockan 09.00)
Torsdagen den 25 augusti
Torsdagen den 22 september
Torsdagen den 20 oktober
Torsdagen den 17 november

§ 73 Bidrag till ideella organisationer 2016
HSN 1503-0406

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås fördelning av bidrag till ideella organisationer år 2016. Syftet med bidragen är att stödja och stimulera ideella organisationer som bedriver frivilligt arbete som förstärker eller kompletterar hälso- och sjukvården.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-10-22
Riktlinjer för bidrag till ideella organisationer
Fördelningssammanställning 2016
Beroendeproblematik
Psykisk ohälsa
Våld mot närstående
Långvarig funktionsnedsättning
Kroniska sjukdomstillstånd
Sexuellt överförbara sjukdomar
Övriga
Sammanställning av uppföljningsenkät

Amalia Vinogradova redogör för kriterierna för att man ska kunna beviljas bidrag och berättar att något fler ansökningar kommit in jämfört med tidigare år. Ett fåtal ansökningar har avslagits utifrån att de inte uppfyllt uppställda kriterier, ansökningarna varit ofullständiga och att verksamheten upphört. Amalia Vinogradova svarar också på programberedningens frågor.

Beslut

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att fördela 18 100 000 kronor enligt förslaget i till tjänsteutlåtandet bifogad bilaga

att dra av tio procent baserat på innevarande års bidrag för förening som inte lämnat in uppföljning två år i rad.

Deltar inte i beslutet

Alfonso Morales (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.
Birgitta Sevefjord (V) deltar inte i beslutet.

**§ 74 Yttrande över motion 2015:14 av Jonas Lindberg (V) m.fl.
om att öka i jämlikheten i vården i SLL**
HSN 1507-0871

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:14 om att öka jämlikheten i vården i SLL. I motionen föreslår Jonas Lindberg (V) m.fl. att det finns stora ojämlikheter inom svensk sjukvård som varje år leder till att hundratals patienter dör på grund av för långa väntetider eller uteblivna behandlingar.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-11-02
Motion 2015:14 av Jonas Lindberg (V)

Beslut

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservation

Birgitta Sevefjord (V) reserverar sig till förmån för sitt eget förslag.

Deltar inte i beslutet

Alfonso Morales (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.

Karin Michal (MP) deltar inte i beslutet.

Birgitta Sevefjord (V) deltar inte i beslutet.

**§ 75 Yttrande över motion 2015:13 av Kerstin Burman (V)
m.fl. om att styra vården till de som är i störst behov av den**
HSN 1507-0872

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion av Kerstin Burman (V) m.fl. om att styra vården till de som är i störst behov av den. I motionen föreslår Kerstin Burman (V) att inga nya vårdval skall införas och att en utredning av ersättningssystemen skall tillsättas.

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
§§ 69-88

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-10-29
Motion 2015:13 av Kerstin Burman (V) m.fl

Beslut

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Deltar inte i beslutet

Alfonso Morales (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.

Karin Michal (MP) deltar inte i beslutet.

Birgitta Sevefjord (V) deltar inte i beslutet.

§ 76 Yttrande över motion 2015:12 av Birgitta Sevefjord (V) om att införa Naloxon nässpray

HSN 1506-0741

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion av Birgitta Sevefjord (V) om att införa naloxon nässpray. I motionen föreslår Birgitta Sevefjord (V) införandet av naloxon nässpray som ett sätt att rädda liv på personer som överdoserat heroin.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-11-02
Motion 2015:12 av Birgitta Sevefjord (V)

Magnus Thyberg föredrar ärendet och besvarar programberedningens frågor.

Beslut

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Deltar inte i beslutet

Birgitta Sevefjord (V) deltar inte i beslutet.

§ 77 Handlingsprogram övervikt och fetma 2016-2020

HSN 1403-0433

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller ett förslag på Handlingsprogram övervikt och fetma för perioden 2016-2020.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-11-02

Så kan vi vända trenden. Handlingsprogram övervikt och fetma 2016-2020

HPÖ sammanställning av mål för hälsofrämjande, förebyggande,

behandling

Jenny Sydhoff föredrar ärendet och besvarar programberedningens frågor.

Beslut

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att anta förslag till Handlingsprogram övervikt och fetma 2016-2020

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att stödja och samlat följa upp genomförandet av handlingsprogrammet

Särskilt uttalande

Alfonso Morales (S), Johanna Garefelt (S), Swapna Sharma (S) och Lars Grönwall (S) lägger ett särskilt uttalande till protokollet från Socialdemokraterna (bilaga 1).

§ 78 Avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) för verksamheten vid Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM) 2016

HSN 1506-0819

Ärendebeskrivning

I enlighet med landstingsfullmäktiges beslut av den 12 februari 2012, LS 1111-1514, återfördes folkhälsoverksamheten inom Karolinska folkhälsoakademien (KFA) från Karolinska Institutet till Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) per den 1 april 2012. För verksamheten etablerades 2012 tre centrumbildningar inom SLSO varav Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM) är en.

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
§§ 69-88

Verksamheten vid centrumbildningarna regleras genom särskilt avtal mellan hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) och SLSO. I ett nära samarbete mellan CAMM och HSF har nu ett förslag till avtal för verksamheten för perioden 2016 tagits fram.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-11-02
Avtal Uppdragsbeskrivning

Birger Forsberg föredrar ärendet och berättar att man i avtalen förtydligat att vissa uppdrag behöver säkras liksom en fast resursbas för de olika centrumbildningarna.

Beslut

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att träffa avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde för verksamheten vid Centrum för arbets- och miljömedicin enligt till tjänsteutlåtandet bifogat avtal för perioden 1 januari 2016 till och med 31 december 2016.

Särskilt uttalande

Birgitta Sevefjord (V) lägger ett särskilt uttalande till protokollet från Vänsterpartiet (bilaga 2).

Deltar inte i beslutet

Alfonso Morales (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.
Karin Michal (MP) deltar inte i beslutet.
Birgitta Sevefjord (V) deltar inte i beslutet.

§ 79 Avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) för verksamheten vid Centrum för hälsoekonomi, informatik och sjukvårdsforskning (CHIS) 2016

HSN 1510-1237

Ärendebeskrivning

I enlighet med lanstingsfullmäktiges beslut av den 12 februari 2012, LS 1111-1514, återfördes folkhälsoverksamheten inom Karolinska folkhälsoakademien (KFA) från Karolinska Institutet till Stockholms sjukvårdsområde (SLSO) per den 1 april 2012. För verksamheten etablerades 2012 tre centrumbildningar inom SLSO varav Centrum för hälsoekonomi, informatik och sjukvårdsforskning (CHIS) är en. Verksamheten vid centrumbildningarna regleras genom särskilda avtal mellan hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) och SLSO. I ett nära

samarbete mellan CHIS och HSF har nu ett förslag till avtal för verksamheten för perioden 2016 tagits fram.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-11-02
Avtal Uppdragsbeskrivning

Birger Forsberg föredrar ärendet och besvarar programberedningens frågor.

Beslut

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att träffa avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde för verksamheten vid Centrum för hälsoekonomi, informatik och sjukvårdsforskning (CHIS) enligt till tjänsteutlåtandet bifogat avtal för perioden 1 januari 2016 till och med 31 december 2016.

Särskilt uttalande

Birgitta Sevefjord (V) lägger ett särskilt uttalande till protokollet från Vänsterpartiet (bilaga 3).

Deltar inte i beslutet

Alfonso Morales (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.

Karin Michal (MP) deltar inte i beslutet.

Birgitta Sevefjord (V) deltar inte i beslutet.

§ 80 Avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) för verksamheten vid Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) 2016

HSN 1506-0837

Ärendebeskrivning

I enlighet med lanstingsfullmäktiges beslut av den 12 februari 2012, LS 1111-1514, återfördes folkhälsoverksamheten inom Karolinska folkhälsoakademien (KFA) från Karolinska Institutet till Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) per den 1 april 2012. För verksamheten etablerades 2012 tre centrumbildningar inom SLSO varav Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) är en. Verksamheten vid centrumbildningarna regleras genom särskilda avtal mellan HSF och SLSO. I ett nära samarbete mellan CES och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) har nu ett förslag till avtal för verksamheten för perioden 2016 tagits fram (bilaga 4).

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
§§ 69-88

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-11-02
Avtal Uppdragsbeskrivning

Birger Forsberg föredrar ärendet och besvarar programberedningens frågor.

Beslut

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att träffa avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde för verksamheten vid Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin enligt till tjänsteutlåtandet bifogat avtal för perioden 1 januari 2016 till och med 31 december 2016.

Särskilt uttalande

Birgitta Sevefjord (V) lägger ett särskilt uttalande till protokollet från Vänsterpartiet (bilaga 5).

Deltar inte i beslutet

Alfonso Morales (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.
Karin Michal (MP) deltar inte i beslutet.
Birgitta Sevefjord (V) deltar inte i beslutet.

§ 81 Information om tvångsvård

Anna Stenseth, Kaj Forslund och Anna Thurang, informerar om tvångsvård inom psykiatri och LPT, lagen om psykiatrisk tvångsvård. Kaj Forslund informerar om villkoren inom rättspsykiatrin, reglerat genom LRV, lagen om rättspsykiatrisk vård. De beskriver vilka tvångsåtgärder som finns utöver själva tvånget till vård, bältning, avskiljning och tvångsmedicinering. Endast SLSO får använda tvångsåtgärder, inte privata vårdgivare. Om tvång visar sig behövas till exempel inom slutenvården på Danderyd, som är privat, måste patienten överflyttas till annan avdelning. Samma regler gäller inom rättspsykiatrin. Kaj Forslund berättar att beläggningarna via domstol ökat med att det är svårt att avgöra om det är en trend eller tillfälligt. Anna Thurang beskriver hur man arbetar inom projektet Rätt använd tvångsvård. Målet är att förbättra kvalitén på tvångsvården och minska behov av tvångsvård och tvångsåtgärder bland annat genom att systematiskt arbeta med patienternas egna erfarenheter, med bemötande, delaktighet och systematiska analyser.

§ 82 Handlingsplan 2016 för programberedning folkhälsa och psykiatri

Handlingsplanen skickas ut till beredningen och beslutas vid nästa sammanträde den 18 december 2015.

§ 83 Uppföljning av vuxenpsykiatrin

Informationspunkten utgår och skjuts upp till nästa sammanträde den 18 december 2015.

§ 84 Aktuella upphandlingar

Conny Gabrielsson, enhetschef inom enheten psykiatri, beskriver bakgrunden till de aktuella upphandlingarna inom vuxenpsykiatrin och hur processen brukar gå till.

§ 85 Aktuella kurser och konferenser

- Inga kurser eller konferenser att förmedla.
- Alfonso Morales (S), har lämnat in rapporter från två konferenser som han har deltagit i. Våld i nära relationer – Vad kan hälso- och sjukvården göra? den 25 september 2015 och Psykisk hälsa hos nyanlända och migranter, den 6 oktober 2015.

§ 86 Förvaltningen informerar

- **Hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport till HSN 151103**
Rapport från hälso- och sjukvårdsdirektör Barbro Naroskyin 151103 anmäls och läggs till handlingarna.

§ 87 Frågor om verksamhet Barn- och ungdomspsykiatrisk specialistvård (BUP) inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO)

- Conny Gabrielsson beskriver kort historiken inom slutenvården för barn och unga vid BUP-kliniken med anledning av den granskning som gjorts av Kaliber. Inspektionen för vård och omsorg, IVO, inledde för cirka tre år

sedan en granskning av verksamheten som granskats vid flera tillfällen därefter både av landstinget och av externa parter. Jessica Ericsson berättar att man i radioprogrammet bland annat lyfte fram att tvångsvård användes på ett sätt som inte är godtagbart. Detta är en av de områden kliniken arbetat aktivt med att komma till rätta med och årets statistik över antalet tvångsätgärder visar på resultat. Jessica berättar också att Paula Liljeberg som ansvarar för kliniken har bjudits in till nästa års första sammanträde med programberedningen. Vi enas om att den fördjupade utredning som SLSO presenterade den 21 augusti 2015 bifogas handlingarna.

§ 88 Övriga frågor

- En skrivelse lämnas in från Socialdemokraterna "Neddragningar i Psykiatrin i Södra Stockholm". Conny Gabrielsson bereder frågan inför nästa sammanträde.
- Jessica Ericsson (L), ordförande, informerar att hon har fått förfrågan från Katarina Winter som är forskare om hon får delta i sammanträden och intervju ledamöter efter mötet. Programberedningen beslutar att det går bra.

Avslutning

Ordförande Jessica Ericsson (L) förklarar sammanträdet avslutat.

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
§§ 69-88

Socialdemokraterna

Särskilt uttalande

Bilaga 1
2015-11-24

Ärende nr 9
HSN 1403-0433

Gällande ”Handlingsprogram övervikt och fetma 2016-2020”

Övervikt och fetma är ett växande folkhälsoproblem. Därför är det angeläget att Stockholms läns landsting har ett effektivt och ändamålsenligt handlingsprogram för övervikt och fetma. I Sverige är var fjärde tioåring överviktig eller fet. Av alla tioåringar med fetma har sju av tio fortfarande fetma som vuxna. Tidiga behandlingar är effektiva och insatser kan och bör påbörjas redan när barnet är i 4-årsåldern.

Är det rimligt att Sverige som välfärdsstat har en så stor ojämlikhet när det gäller övervikt och fetma hos barn? Data från 2010 visar att prevalensen av övervikt och fetma bland 4-åringar är ojämlikt fördelad i Stockholms län. Andelen 4-åringar med övervikt och fetma var högst i Botkyrka, Ny-näshamn och Nykvarn (mellan 16 och 19 procent) medan Sollentuna, Danderyd och Ekerö hade de lägsta andelarna (mellan 7 och 9 procent). Även mellan stadsdelarna inom Stockholms kommun förekom stor variation. Högsta andel med övervikt och fetma hos 4-åringar förekom i stadsdelarna Skärholmen, Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista (mellan 14 och 18 procent) medan lägsta andelarna uppmättes på Södermalm, Hägersten-Liljeholmen och Östermalm (8-8,5 procent).

Enligt folkhälsoenkäten år 2014 var andelen vuxna med övervikt 40 procent bland män och 25 procent bland kvinnor i Stockholms län. Stora regionala skillnader finns. Övervikt hos kvinnor är mer än dubbelt så vanligt bland kvinnor i Rinkeby/Kista än på Östermalm. (21 resp 51 procent). När det gäller övervikt hos män är det nästan 7 av 10 män i Södertälje som är överviktiga medan bara var tredje är det på Östermalm. Fetma är också vanligast hos kvinnor i Rinkeby/Kista med 18 procent och lägst på Östermalm med 4,9 procent. Östermalm har också lägst andel feta män med 4,4 procent och det högsta i länet är Nynäshamn med 23,2 procent.

Vi Socialdemokrater har därför högre ambitioner än de mål som är satta i handlingsprogrammet. Vi vill till exempel införa en tydlig målsättning i att halvera andelen barn som är överviktiga eller feta till 2020. Men även att på BVC identifiera och i högre utsträckning remittera vidare de barn som lider av övervikt eller fetma till specialist. En socioekonomisk viktning av

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
 §§ 69-88

ersättningssystemet för barnhälsovården skulle kanske också vara en intressant förändring

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
§§ 69-88

Vänsterpartiet

Särskilt uttalande

Bilaga 2
2015-11-24

Ärende nr 10
HSN 1506-0891

Avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) för verksamheten vid Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM) om budget 2016

CAMM, centrum för arbets- och miljömedicin bedriver en primärpreventiv verksamhet vad gäller människors hälsa relaterad till arbetsmiljö, allmän miljö och patientverksamhet. Det finns ingen annan institution i landstinget med motsvarande kompetens. Den föreslagna nerskärningen för 2016 med 8,2 procent och utan konsekvensbeskrivning och en fortsatt nerskärning 2017 och 2018 skulle allvarligt skada CAMMs möjlighet att bedriva sitt allergipreventiva arbete och BAMSE-projektet. Det skulle också försvåra arbetet med att sprida kunskap om hälsorisker i arbets- och omgivningsmiljön, något som i slutänden drabbar befolkningen i länet. Därför säger Vänsterpartiet nej till den föreslagna nerskärningen.

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
§§ 69-88

Vänsterpartiet

Särskilt uttalande

Bilaga 3
2015-11-24

Ärende nr 11
HSN 1510-1237

Avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) för verksamheten vid Centrum för hälsoekonomi, informatik och sjukvårdsforskning (CHIS) om budget 2016

Även i detta ärende avslår Vänsterpartiet förslaget att utan konsekvensanalys skära ner budgeten 2016 med 8,2 procent. Vänsterpartiet återkommer i HSN med sina argument.

Programberedning 3-
Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLL
2015-11-24

8/2015
§§ 69-88

Programberedningen för folkhälsa och psykiatri
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Stockholms läns landsting

Bilaga 4
Ärende nr 12
HSN 1506-0837

Konsekvensbeskrivning av föreslagna besparingsåtgärder inför 2016

I Hälso- och sjukvårdsförvaltningens (HSF) utkast till avtal om verksamheten vid Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) aviseras en reduktion av ersättningen motsvarande 8,2 % jämfört innevarande år. HSF förutskickar också ytterligare nedskärningar för perioden 2017-18.

CES har efter verksamhetsövergångar mellan Stockholms läns landsting till Karolinska Institutet (2009) – och tillbaka (2012) – omorganiserats, bytt lokaler och nu etablerat sig som ett eftersökt folkhälsovetenskapligt kunskapscentrum¹ med viktiga kopplingar till akademien. Enheten är dock arbetsmiljömässigt sårbar efter dessa organisatoriska förändringar. En nedskärning enligt förslaget skulle slå hårt mot verksamheten vid CES. Nedan beskrivs konsekvenser av föreslagna besparingsåtgärder inför 2016 ur verksamhets- respektive medarbetarperspektiv.

Konsekvenser för verksamheten

I Stockholms läns landstings Folkhälsorapport identifieras en rad utmaningar och behov av nya insatser inom CES verksamhetsfält. De rör den påtaliga ojämlikheten i hälsa (driven av tillströmningen av flyktingar/asylsökanden, och ökande boendesegregation med ökande koncentration av ohälsa i utsatta områden), ökande psykisk ohälsa, tobaksrökning och fysisk aktivitet². CES har med nuvarande besparingskrav inga möjligheter att genomföra dessa insatser.

Utöver insatser som förslås i Folkhälsorapporten (se fotnot) – som beskriver orsaker till och determinanter av den totala sjukdomsburden, och därmed behandlar hälsan i den vuxna befolkningen – tillkommer ett stort behov av insatser riktade till barn och unga. Dessa behov borde i förstaste sammanställas i en Barnhälsorapport – och efterföljas av utvecklings- och implementeringsstöd kring rätt insatser. Detta arbete ryms inte heller inom de ekonomiska ramar som nu skisseras. Under 2016 går chefen för Barns och ungdomars hälsa, professor/överläkare Finn Rasmussen i pension. Det är angeläget att denna socialpediatriska kompetens kan ersättas och fortsatt samverka med MVC, BVC, och Elevhälsa stärkas.

SLL behöver också satsa på metodutveckling inom CES verksamhetsområde kartläggning av hälsoläget i befolkningen. Svarefrekvensen i olika enkätundersökningar har fallit till en oacceptabelt

låg nivå. Sådana undersökningar saknar också valida instrument för att skatta nivåer av fysik aktivitet, matvanor m.fl. viktiga bestämningsfaktorer. Enkätundersökningar når inte heller särskilda grupper som är i fokus för folkhälsoarbetet. Det gäller exempelvis flyktingar/nyanlända, vars hälsoläge Världshälsoorganisationen uppmanar medlemsländerna att noga följa. Här skulle CES, i samverkan med aktörer som Transkulturellt Centrum och Akademiskt primärvårdscentrum, kunna leda utvecklingen av evidensbaserade hälsoundersökningar som en modell för uppföljning av hälsoläget i befolkningen, men naturligtvis även som en kraftfull plattform för behovsstyrda hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser. Ett sådant utvecklingsarbete är inte möjligt om CES redan ansträngda resurser stryps.

CES ger ett unikt stöd till implementering av evidensbaserade riktlinjer och vårdprogram inom hälso- och sjukvården i SLL. Det är väl känt att införandet av nya metoder i vården tar för lång tid, vilket innebär risker för patientsäkerheten och ökande kostnader. Det är därför angeläget att detta stöd, som ligger i den internationella fronten, kan utökas, inte nedmonteras.

Konsekvenser för medarbetarna

Den föreslagna nedskärningen skulle leda till att övertalighetsförhandling för tillsvidareanställd personal inleds så snart avtalet får laga kraft³.

En sådan förhandling innebär naturligtvis en svår situation för de individer som förlorar sin anställning, men också oro och annan negativ inverkan på den psykosociala arbetsmiljön för alla. Den innebär också att viktiga ledningsresurser ägnas personal- i stället för verksamhetsfrågor, även detta med negativ inverkan på produktionen som följd. En sista allvarlig konsekvens är att övertaligheten enligt LAS drabbar de medarbetare som är senast anställda. Dessa personer är handplockade efter CES uppdrag, ofta från akademien, för sin nödvändiga expertis och är svåra att ersätta.

Jag hoppas att programberedningen noga överväger konsekvenserna av aviserade besparingsåtgärder, innan slutgiltigt beslut om avtal om verksamheten vid CES fattas. Jag hoppas också att beredningen kan formulera en viljeinriktning angående verksamhetens omfattning och innehåll kommande år, för att säkerställa en långsiktigt hållbar verksamhet. Här vill jag också framhålla värdet av att SLL bygger upp kompetens inom de egna verksamheterna.

Sjukligheten ökar i Stockholms län – men en betydande andel av densamma går att förebygga med stora samhällsliga vinster, minskat ojämlikhet i hälsa och generellt ett minskat lidande som följd. För att det ska vara möjligt krävs att evidensbaserade insatser utvecklas och omsätts i

praktik i snabbare – inte långsammare – takt än idag. Därför skulle besparingar på ett nyetablerat folkhälsovetenskapligt kunskapscentrum vara stort kliv bakåt för SLL.

Cecilia Magnusson
Verksamhetschef
Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin
Stockholms läns landsting
08-123 371 77
cecilia.magnusson@sll.se

¹CES kartlägger och analyserar hälsoläget i befolkningen, samt utvärderar, sammanfattar och sprider evidens kring hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser. Verksamheten ger också stöd till implementering och anpassning av evidensbaserade metoder i vården, i syfte att öka patientsäkerhet och kostnadseffektivitet. Kvalificerad rådgivning per telefon erbjuds personer som vill sluta röka eller minska sin alkoholkonsumtion.

²Förslag landstingsinsatser enligt *Folkhälsorapport 2015*

Insatser för att motverka hälsoklyftor

- Utveckla hälsoundersökningarna för asylsökande/nyanlända
- Utreda förutsättningar för ett eventuellt tilläggsuppdrag till primärvården i utsatta områden om ett befolkningsansvar inklusive samverkan med lokala aktörer
- Utvärdera effekter av ny ersättningsmodell för primärvården
- Sammanställning av kunskap kring insatser inom räckhåll för hälso- och sjukvården för att motverka hälsoklyftor, och omsättning av insatser med det allra bästa vetenskapliga stödet i praktik – kommission av kommissioner om ojämlikhet i hälsa

Insatser för att förebygga psykisk ohälsa och främja psykisk hälsa

- Stöd till BVC och MVC i implementering av evidensbaserade föräldrastödsmetoder
- Utveckling av första linjens psykiatri

Insatser för att minska rökning

- Uppbyggnad av tobaksmedicinsk kapacitet (som håller på att försvinna inom SLL)
- Stöd till implementering av kvalificerad tobaksavvänjning inom vården - idag erbjuds ca 3 % av rökare sådant stöd
- Utbildning av tobaksavvänjare
- Utveckling av metoder för rökavvänjning riktad till särskilda grupper (unga, män med utländsk bakgrund, individer med psykisk ohälsa eller i social utsatthet)

Insatser för att främja fysisk aktivitet

- Sammanställa kunskap om den fysiska miljöns betydelse för fysisk aktivitet, för omsättning i trafik- och regionplanering
- Utveckling och stöd till implementering av evidensbaserade metoder i vården för att främja fysisk aktivitet (rådgivnin och/eller fysisk aktivitet på recept (FaR) registreras vid färre än 1 av 1 000 primärvårdsbesök.)

³Enligt budgetprognosen kan inte underskottet balanseras genom naturliga avgångar, eller avslut avtal med visstidsanställda/vikarier. Verksamheten har utöver fasta hyresavtal, inga stora budgetposter utöver personal att göra nedskärningar i. CES lägger exempelvis aldrig ut uppdrag på konsulter/andra externa aktörer inom vårt expertområde.

Vänsterpartiet

Särskilt uttalande

Bilaga 5
2015-11-24

Ärende nr 12
HSN 1506-0837

Avtal med Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) för verksamheten vid Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) om budget 2016

Förutsättningen för evidensbaserat folkhälsoarbete har aldrig varit bättre, bland annat på grund av det omfattande arbete som landstingets folkhälsovetenskapliga kunskapscentrum CES genomfört. Nyligen presenterade man den omfattande folkhälsorapporten som tas fram vart fjärde år och som ligger till grund för en fortsatt utveckling av arbetet i landstinget. Rapporten visar att det finns stora sociala och könsmissiga skillnader när det gäller livslängd liksom för så gott som alla sjukdomar och riskfaktorer.

Att i ett skede när segregationen inte bara bitit sig fast utan också ökar skara ner anslaget till verksamheten som så tydligt visar på ohälsans bestämningsfaktorer och vilka åtgärder som kan vidtas för att minska de sociala skillnaderna i hälsa går emot ambitionen att utveckla en jämställd och jämlik vård.

I budgeten för 2016 föreslås en nerskärning med 8,2 procent utan att redovisa en konsekvensanalys. Dessutom har HSF förutskickat ytterligare nerskärningar de följande åren på totalt 25 procent. CES har i en inläga påvisat de negativa konsekvenserna av detta förslag. Vänsterpartiet anser att CES arbete är av stor vikt för landstingets folkhälsoarbete och avvisar därför den föreslagna budgetsänkningen.